

V tržové smlouvě, již prodali žalobci svůj rolnický nedíl žalovaným, bylo ustanoveno, že smlouva pozbude platnosti, jestliže ji Státní pozemkový úřad neschválí. Ježto Státní pozemkový úřad napotom tržovou smlouvu neschválil, domáhali se žalobci na žalovaných, by veškeré pozemky patřící k rolnickému nedílu vyklidili a žalobcům odevzdali. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dovolání, opřené o dovolací důvody čís. 2 a 4 § 503 c. ř. s., není opodstatněno. Podle § 37 přídělového zákona ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n. může býti rolnický nedíl zcizen jen se svolením Státního pozemkového úřadu. V tržové smlouvě ze dne 24. dubna 1927, kterou žalobci prodali svůj rolnický nedíl žalovaným, bylo výslovně ustanoveno, že smlouva pozbude platnosti, jestliže ji Státní pozemkový úřad neschválí. Jest zjištěno, že Státní pozemkový úřad výměrem ze dne 14. září 1927 odepřel schváliti uvedenou smlouvu. Nemá v zákoně opory tvrzení, že k odepření schválení bylo třeba souhlasu správního výboru Státního pozemkového úřadu (zákon ze dne 11. června 1919 čís. 330 sb. z. a n.). Hledíc k uvedenému ustanovení zákona (§ 37 přídělového zákona) a k výhradě do smlouvy pojaté nenabyla kupní smlouva ze dne 24. dubna 1927 platnosti a žalovaní, kteří se na základě této smlouvy na nedíl nastěhovali a jej v držbu ujali, drží nedíl bez důvodu, neoprávněně, a žalobci se právem na nich domáhají vyklizení a odevzdání nedílu. Uznáv takto, odvolací soud nepochybil (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Na věci by se nic neměnilo, i kdyby bylo pravdou, že žalobkyně Alžběta Z-ová, což popřela, ke smlouvě jako spoluprodávatelka přistoupila, neboť jest zjištěno, že Státní pozemkový úřad neodepřel smlouvu schváliti jen proto, že Z-ová kupní smlouvu podepsati odepřela a se proti schválení jejímu ohradila, nýbrž i proto, že ani jinak, pro nedostatek podmínek § 37 přídělového zákona, nebylo lze smlouvu schváliti.

Čís. 9428.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162. ř. zák.).

Ten, kdo koupil automobil za účelem provozování autodopravy, není sprostěn ručení ani podle § 1 (3) ani podle § 1 (4) zák., třebaže si prodatel vyhradil vlastnictví k autu až do úplného zapravení kupní ceny, jen když se zavázal vydati kupiteli auto za účelem provozování autodopravy, vyhradiv si toliko právo odvolati půjčování auta za jistých předpokladů. Lhostejno, že se auto mělo dávat po jeho užití denně do úschovy prodatel, a že mu řidič auta odváděl výtěžek k úhradě zbytku kupní ceny za auto.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1929, Rv II 161/29.)

Žalobce byl zachycen a poraněn automobilem, jež řídil Bohumil K. Žalobě o náhradu škody proti Bohumilu K-ovi bylo vyhověno rozsudkem pro zmeškání. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce náhrady škody proti žalovaným Josefu a Františce L-ovým tvrdě, že žalovaní byli spoluvlastníky auta. Žalovaní namítli, že auto nepatřilo jim, nýbrž Juliu H-ovi, dále že auto neměli ani v držení ani v provozu v čase úrazu, ježto Julius H. měl auto u sebe, měl svého šoféra, jehož platil a jenž každý den auto i peníze odváděl Juliu H-ovi, takže žalovaní do držení auta vůbec nepřišli a v provozu je neměli, neboť Julius H. si též ve sporu C II 35/27 vlastnictví auta vyhradil, měl auto ponechati žalovaným k užívání, auto mělo býti denně žalovaným vydáváno a šoféra měl obstarati H., který také měl auto v užívání. **Procesní soud** prvního stálice uznal žalobní nárok důvodem po právu. **Odvolací soud** napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Rozhodující je, zda jsou žalovaní, vlastníci auta, podnikateli provozu ve smyslu § 1 (3) zák. o silostr., či Julius H. Zpráva just. výboru býv. poslanecké sněmovny považuje za podnikatele toho, komu vlastník dal silostroj k dispozici na určitou nebo na neurčitou dobu. Teprve ve druhé vládní předloze se mluví o přenechání silostroje na vlastní účet a nebezpečí. A zpráva just. výboru k tomu praví, že tato slova (»für eigene Rechnung und Gefahr«) byla pojata do ustanovení § 1 (3) zák. o silostr. za účelem objasnění slov »zum Betriebe überlassen«, čímž má býti vysloveno, že pouhé zapůjčení nebo přenechání silostroje výprosou nestačí k přesunutí ručení s vlastníka na vypůjčovatele, nýbrž že jest k tomu zapotřebí pevné úmluvy, na jejímž základě přejímá podnikatel nebezpečí a užitky. K přesunu ručení na podnikatele jest tedy zapotřebí dvojího: pevné úmluvy o podnikatelství a skutečné přenechání silostroje podnikateli k dispozici. V projednávaném případě schází to i ono. Neboť sami žalovaní se odvolávají na soudní smír s Juliem H-em ze dne 21. února 1927 č. j. C II 35/27, před nehodou, podle něhož se zavázal H. vydati auto žalovaným za účelem provozování autodopravy a vyhradil si právo odvolati půjčování automobilu žalovaným, nebudou-li šetřiti jim uložených povinností, denně odevzdati auto do úschovy H-ovi po použití, opatřiti řádného šoféra, po případě se souhlasem H-ovým, odevzdati výtěžek z provozu až do splacení zbytku kupní ceny H-ovi a pod. Účast H-ova na zisku z provozu však smluvena nebyla. Z toho patrně, že tu není pevné úmluvy, podle níž H. měl převzít nebezpečí a užitky z provozu, byl jen uschovatelem dotud, dokud mu z výtěžku provozu nebude zaplacen zbytek ceny auta. Žalovaní nedali H-ovi auto k volnému nakládání, neboť s tím nesouhlasili, ba se tomu bránili, jak z výpovědi samého žalovaného Josefa L-a plyne. Žalovaný sice praví, že když H. proti jeho vůli přijal Bohumila K-a za šofera prohlásil: »já do toho nechci nic mít, dělejte si co chcete na Vaši odpovědnost«, ale hned na to udává, že nemohl šoferovi zabránit, by autem nejezdil, proto, poněvadž byl »pátým kolem u vozu«. Není proto v onom prohlášení žalovaného vážného a svobodného projevu vůle (§ 869 obč. zák.) souhlasiti s tím, by H. s autem volně nakládal, nýbrž jen rázný odpor proti přijetí K-a za šofera. Takovýmto

prohlášením nemůže se vlastník auta zprostiti povinného ručení. Zůstává proto žalovaná strana i nadále nejen vlastníkem, nýbrž i podnikatelem, a nemůže se zhostiti zodpovědnosti poukazem k § 1 (3) zák. o silostr. To platí zejména i o žalované Františce L-ové, jež rovněž zmíněný soudní smír spolupodepsala a, projevoval-li žalovaný L. nesouhlas s tím, by H. autem volně nakládal, jednal podle § 1238 obč. zák. i jménem své manželky ve smyslu smíru. Žalovaní namítali ovšem, že neměli ani v držení ani v provozu auto v čase úrazu, poněvadž Julius H. měl tehdy již auto u sebe, měl svého šofera, jehož platil a jenž mu peníze z provozu odváděl. Tím snad chtějí říci, že H. jim auto protiprávně odňal z disposičního práva a že povinné ručení přešlo podle § 1 (4) zák. o silostr. na H-a. Ani k tomu nelze přisvědčiti, neboť žalovaní netvrdí, že H. odňal auto z jejich volného nakládání v čase, kdy se škodující událost sběhla a odvolací soud zjišťuje, že H. jim auto z volného nakládání vůbec neodebral. Neboť svědek Bohumil K., za jehož řízení auta se nehoda přihodila, potvrdil, že H. dal auto L-ovi, by s ním taxoval, že dával on (K.) peníze jednou L-ovi, podruhé H-ovi, že se jeden vymlouval na druhého, že jezdil občas autem s L-em do V. a do K. což se rovněž neplatilo, že si L. sám někdy autem vyjel a sám je řídil a že si H. počal přivlastňovati auto, až dostal strach, že L-ovi mu kupní cenu za ně nezaplatí. Toto přivlastňování si auta H-ou dělo se jen slovy, ve skutečnosti však měli L-ovi možnost s autem nakládat a také s ním nakládali. Neprokázali tudíž žalovaní, že v čase škodné události bylo jim auto H-em odebráno a že se osudná jízda autem stala z příkazu H-ova, a nemohou proto ani podle § 1 (4) zák. o silostr. býti zbaveni povinného ručení.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce byla věc posouzena správně. Dovolatelé odkazují se na správné důvody napadeného rozsudku, jež se kryjí s dřívějšími rozhodnutími tohoto nejvyššího soudu (srovn. rozh. čís. 2246 sb. n. s.) a jež nebyly vyvráceny dovolacími vývody. Dodává se jen toto: Jest nesporno, že žalovaní koupili silostroj za účelem provozování autodopravy od Julia H-a, že tento si sice vyhradil právo vlastnické až do úplného zaplacení, že se však dle soudního smíru ze dne 21. února 1927 č. j. C II 35/27 Julius H. zavázal vydati auto žalovaným za účelem provozování autodopravy a že si jen vyhradil právo odvolati půjčování tohoto auta za jistých předpokladů, jmenovitě, kdyby žalovaní neodváděli silostroj po jeho použití do jeho úschovy a neodevzdávali mu výtěžek z provozu až do zaplacení zbytku kupní ceny. Podle tohoto smíru nepochybně nebyl žalovaným odebrán silostroj z volného nakládání a provozu, kteréhož práva byli nabyli koupí, ano se auto teprve po jeho užití mělo denně dávatí H-ovi do úschovy, a nelze ani pochybovatí o tom, že provozovali autodopravu na vlastní účet, an výtěžek, jenž se odváděl H-ovi, sloužil k úhradě zbytku kupní ceny za auto. Jest úplně bezvý-

znamné, že se, jak bylo zjištěno, Julius H. vyjádřil k třetím osobám, že auto jest jeho, že Janu P-ovi nařídil, aby nedopustil, by L. se auta dotkl, že sám zjednal šoféra K-a a mu přikázal, by výtěžek z provozu odvedl jemu, že k Stanislavu B-ovi prohlásil, že si auto vezme zpět, a že Václavu Č-ovi, u něhož bylo auto ve správě, řekl, by auto nikomu nevydal než šoferu, který auto přiveze, neboť z těchto okolností nikterak nevyplývá, že Julius H. protiprávním postupem silostroj v čase škodné události žalovaným odňal, takže jím nemohli disponovati, ani když v garáži Julia H-a nebylo a že žalovaní výtěžku z provozu nepoužili k úhradě zbytku kupní ceny. Odstavec (4) § 1 aut. zák. vyžaduje podle svého doslovu protiprávní postup, porušení všeobecného řádu právního. Takový postup žalovaní neprokázali a nelze jej shledati ani v tom, že žalovaní sami s autem nejezdili, nýbrž šofér Bohumil K., že tento auto po jeho použití dával denně do úschovy H-ovi a že výtěžek z provozu neodváděli žalovaní H-ovi sami, nýbrž že jej odváděl šofér. Není tu tedy, jak správně uznal odvolací soud, ani předpokladu odstavce (3) ani odstavce (4) § 1 aut. zák., za něhož by žalovaní neručili za škodu z provozu silostroje, a nebylo proto dovolání vyhověti.

Čís. 9429.

Povoleny-li tímž usnesením podle třetího odstavce § 350 ex. ř. vklad dlužníkovra práva a exekuce zabavením tohoto práva a vymáhající věřitel souhlasil pak se zrušením exekuce, nemůže si stěžovati, byla-li zrušena exekuce vůbec, nikoliv jen ohledně zabavení práva exekučně zapsaného.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1929, R I 859/29.)

K návrhu vymáhajícího věřitele byla povolena exekuce 1. vkladem doživotního užívání a požívání pro dlužníky, manžele Josefa a Anežku S-ovy, k ruce společné a nerozdílné na Miloslavu S-ovi patřící usedlosti a 2. vnucenou správou tohoto práva požívacího a knihovním poznamenáním této vnucené správy. Usnesení to bylo doručeno nejprve jen straně vymáhající a povinné a teprve dodatečně i vlastníku nemovitosti Miroslavu S-ovi jako poddlužníku. Po podání stížnosti povinnou stranou byla pak k návrhu vymáhající strany exekuce vnucenou správou usnesením exekučního soudu ze dne 2. června 1929 zrušena, aniž však nařízen i výmaz vkladu doživotního užívání a požívání strany povinné na nemovitostech. K rekursu dlužníků a poddlužníka zrušil rekursní soud i exekuci vkladem práva doživotního užívání a požívání pro dlužníky na nemovitosti poddlužníka. **D ů v o d y:** V § 350 ex. ř. jest stanoveno, že, mají-li zápisem býti obtížena dlužníkovra práva, jež pro něho ještě nejsou vložena, může vymáhající věřitel, prokáže-li, že dlužník práva toho nabyt, současně s exekucí žádati o knihovní zápis práva pro dlužníka. Soud, který jest příslušný exekuci povolití, opatří, čeho je třeba, by navržené zápisy byly vykonány. Ustanovení to rozeznává tedy exekuci ve vlastním smyslu a dále pouhé zá-